

**HAVA ARACI BAKIM PROGRAMI PERİYOTLARININ
BELİRLENMESİ VE KISA SÜRELİ UZATILMASI
TALİMATI
(SHT-BPU)**

**BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler**

Amaç

MADDE 1. Bu talimatın amacı, SHY-6A veya SHY-6B kapsamında yetkilendirilmiş işletmelerin veya hava aracı sahiplerinin, onaylı bulunan bakım programlarında tanımlanan bakım periyotlarının belirlenmesi ve kısa süreli uzatılmasının hangi şartlar altında ve kimin sorumluluğunda kullanılabileceği konusunda usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2. Bu talimat, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve ilgili yönetmelikleri kapsamında yetkilendirilmiş, gerçek ve tüzelkişileri kapsar.

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 3. Bu talimatta yer alan;

- a) AD: İlgili hava aracı/komponenti için tasarım kuruluşunun bağlı bulunduğu ülke otoritesi tarafından yayımlanmış olan uçuşa elverişlilik talimatlarını,
- b) CMR: Sertifikasyon Bakım Gereksinimlerini,
- c) ETSO: Avrupa Teknik Standart Usul Yetkilendirmesi
- d) Hava Aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetine sahip her türlü aracını,
- e) Hava Aracı Sahibi: Herhangi bir işletme altında bulunmayan hava araçlarının tescil sertifikası üzerinde belirtilen sahibini,
- f) MEL: İşletici tarafından yayımlanan ve SHGM tarafından onaylanarak yürürlüğe giren Asgari Teçhizat Listesini;
- g) MPD: Bakım planlama dokümanını,
- h) MRB: Bakım inceleme kurulunu,
- i) MSG: Bakım yönlendirme grubu
- j) SB: Hava aracı imalatçısı tarafından yayınlanmış teknik bültenleri;
- k) SHGM: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- l) SHT-21: Hava Aracı Ve İlgili Ürün, Parça Ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik Ve Çevresel Sertifikasyon Talimatı'nı,
- m) SHT-M: Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Talimatı'nı,
- n) SHY-6A: Tica Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği'ni
- o) SHY-6B: Genel Havacılık Yönetmeliği'ni
- p) SHY-M: Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği'ni
- q) SYK: Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi Kuruluşu'nu ifade eder.

**İKİNCİ KISIM
Uygulama Esasları**

Bakım Programı

Madde 4. Bakım Programı;

- (i) Genel Müdürlük tarafından yayımlanmış talimatlara,
- (ii) Tip sertifikası, limitli tip sertifikası, ilave tip sertifikası, büyük tamir tasarım onayı ve ETSO yetkisi sahiplerinin veya onaylı tasarım kuruluşlarının yayımladığı ve uygulanılabilir ise SHT-21'de belirtilen uçuşa elverişlilik ile ilgili talimatlara,
- (iii) Hava aracı bakım programı, bakım periyodu da dahil, operasyonların tip ve özelliklerine ilişkin her bir özel bakım işlemini de kapsayacak şekilde uygulanacak tüm bakım detaylarını içermekle birlikte emniyet ile ilgili işlemlerin bakım aralıkları haricinde SHT-M IR M.A.302 (b) paragrafına göre doğrudan onay gerektiren, SHY-M yönetmeliğine göre gerçekleştirilen gözden geçirme doğrultusunda bakım aralığı arttırılabilecek olan ve IR M.A.302'ye göre onaylanmış hava aracı bakım programındaki, hava aracı sahibi ve SYK tarafından önerilen ek ve alternatif talimatlara, uygun olarak hazırlanır.

Bakım Programı Periyotları

Madde 5. SHY-6A veya SHY-6B kapsamında yetkilendirilmiş işletmelerin veya hava aracı sahiplerinin, tip sertifikası sahibi tarafından yayınlanan dokümanları referans alarak hazırladığı bakım programı tarafından belirlenen bakım aralıkları, zaman sınırlamalarını oluşturur. İşletmeler veya hava aracı sahipleri, bu talimatta belirtilen hususlara uygun olduğu durumlarda, söz konusu zaman sınırlamalarının geçici olarak dışına çıkabilirler. Bakım periyot türleri aşağıda belirtilmiştir:

- Uçuş saatleri (FH)
- İniş sayıları (FC)
- Takvim zamanı
- Yukarıdakilerin herhangi bir kombinasyonu

Bakım Programı Periyotlarında Yapılabilecek Değişiklikler

Madde 6. Büyük hava araçları için, bakım programının MSG mantığına veya durum izlemeye dayalı olduğu hallerde, hava aracı bakım programı bir güvenilirlik programı içerir. Bu kapsamda bakım programı periyotları işletmenin güvenilirlik programına göre bakım programının etkinliğini izlemesi sonucunda, SHGM' den alınacak onaya müteakip değiştirilebilir.

Bakım Programı Periyotlarının Kısa Süreli Uzatılması

Madde 7. Ayrıca bakım programı periyotlarında bu talimatın 9uncu maddesinde limitlenen kısa süreli uzatma; tip sertifikası sahibi firma tarafından önerilen limitler içerisinde olması ve aşağıda belirtilen şartların sağlanması halinde, işletme kalite müdürü veya hava aracı sahibi onayı ile yapılabilir. Yapılan uzatma onayı 48 saat içerisinde gerekçesi ile birlikte SHGM' ye bildirilir.

İşletmeler için;

- Kuruluş bünyesindeki hava araçlarının SAFA denetim oranlarının %0.8'in altında olması,
- İlgili hava aracı için son 3 ay içerisinde teknik dispeç güvenilirliği ortalamasının %95'in üzerinde olması,
- İlgili hava aracı için son 1 ay içerisinde herhangi bir teknik olay yaşanmamış olması.

Hava aracı sahipleri için;

- İlgili hava aracı için son 1 ay içerisinde herhangi bir teknik olay yaşanmamış olması.

Ancak yapılacak bu değişiklik bir bakım planlama aracı olarak anlaşılmamalıdır. Gerekli bakım yapılınca kadar işletmeye veya hava aracı sahibine sınırlı bir zaman içinde uçuş izni veren müstesna bir araç olarak anlaşılmalıdır. Yani, izin verilen bu uzatmayı talep etmek için kabul edilebilir nedenler arasında gerekli bakımın fiziksel olarak zamanında yapılmasını imkansız kılan bakım kuruluşunda öngörülmeleyen bir iş yükü yoğunluğu olabilir.

Bakım Programı Periyotlarında Değiştirilemeyecek Maddeler

Madde 8. Onaylı bakım programında yer alan bakım programı periyotlarında yapılacak değişiklikler aşağıdaki hususlar için geçerli değildir:

- Ömürlü parçaların ömürlerinin aşılması;
- A.D.'lerde belirtilen sürelerin dışına çıkılması, (A.D.'lerin zamanında uygulanması);
- Tip sertifikası Sahibi veya SHGM tarafından mecburi olarak sınıflandırılan Bakım Programı içerikleri;
- MRB Raporunda başka türlü belirtilmiş bir bakım uygulaması
- MEL'de belirtilen limitler;
- İlgili bakım el kitaplarında belirtilen özel yapısal kontrol programları ile hasar tolerans limitlerinin dışına çıkılması.

Periyodik Bakım Sürelerinin Uzatılma Limitleri

Madde 9. Onaylı bakım programında yer alan bakım periyotlarının uzatılması konusundaki karar işletme kalite birimi veya hava aracı sahibi tarafından değerlendirilirken aşağıdaki limitler dahilinde uygun görülmelidir.

a) Uçuş saatleri ile kontrol edilen parçalar için:

- | | |
|----------------------------------|----------------|
| (a) 5000 uçuş saati veya daha az | %10 |
| (b) 5000 uçuş saatinden fazla | 500 uçuş saati |

b) Takvim Zamanı ile kontrol edilen parçalar için:

- | | |
|---|--------------|
| (a) 1 yıl veya daha az | %10 veya 1ay |
| (b) 1 yıldan fazla fakat 3 yılı aşmayan | 2 ay |
| (c) 3 yıldan fazla | 3 ay |

c) İniş sayıları ile (FC) kontrol edilen parçalar için:

- | | |
|--|----------------|
| (a) 500 FC veya daha az
(hangisi daha az ise) | %5 veya 25 FC |
| (b) 500 FC'dan fazla
(hangisi daha az ise) | %5 veya 250 FC |

d) Birden fazla limitle kontrol edilen parçalar için:

Birden fazla limitle kontrol edilen parçalar için, örneğin uçuş saatleri ve takvim zamanı veya uçuş saatleri ve iniş sayıları ile kontrol edilen parçalar için daha kısıtlayıcı olan limit / limitler uygulanacaktır.

ÜÇÜNCÜ KISIM Son Hükümler

Yürürlük

Madde 10. Bu talimat, yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 11. Bu talimat ile 26.01.2001 tarihli Hava Aracı Bakım Periyotları ve Kısa Süreli Uzatılması Usul ve Esasları Talimatı (SHT-129.4) ve 11.10.2011 tarihli Bakım Periyotlarının Kısa Süreli Uzatılmasıyla İlgili Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.